

	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
МАУП	НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ.КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО
Кафедра: <u>конституційного права, історії та теорії держави і права</u>	
Затверджую: Директор навчального підрозділу	Схвалено на засіданні кафедри конституційного права, історії та теорії держави і права
_____ (підпис) А. М. Кислий	_____ (назва кафедри)
_____ (П.І.Б.)	Протокол № 1 від 29.08. 2019 р.
“ _____ ” _____ 2019 р.	Завідувач кафедри
	_____ (підпис)
	А. М. Подоляка
	_____ (П. І. Б.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ПРАВОВІДНОСИН »

Статус дисципліни: **цикл дисциплін професійної підготовки**

Освітньо-професійна програма: **Право**

Для напрямку: **08 Право**

Спеціальність: **081 Право**

Спеціалізація: -

Форма навчання: денна; **Курс:** аспірантура; **Семестр** 2

Обсяг в кредитах ЄКТС/ Всього годин **3/90** за навчальним планом від 24.01.2018р.

- лекції (Л) **20**

- семінарські заняття (СЗ) **10**

- практичні заняття (ПЗ)

- індивідуально-консультативна робота (ІКР)

- самостійна робота студентів (СРС) **60**

Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі навчальної програми дисципліни «Сучасні теорії правовідносин» к.ю.н., доцента кафедри Ю.П. Лісовської (перезатверджена на засіданні кафедри конституційного права, історії та теорії держави і права протокол № 1 від 29 серпня 2019 року).

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни: **Ю. П. Лісовська**

Київ 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти аспірантура	Характеристика навчальної Дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 Право (шифр і назва)	нормативна / за вибором		
		Цикл дисциплін		
Розділів –	Спеціальність 081 Право (шифр і назва)	Рік підготовки:		
Загальна кількість годин – 90		1-й	-й	
		Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 60	Спеціалізація / Предметна спеціальність (якщо є) - (шифр і назва)	20 год.	год.	
	Освітньо-професійна програма Право (вписати назви усіх програм)	Практичні/Семінарські/ Лабораторні (обрати вид занять відповідно до навчального плану)		
	Рівень вищої освіти: доктор філософії в галузі права		10 год.	год.
			Самостійна робота	
			60 год.	год.
			Вид підсумкового контролю: залік	

II. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сучасні теорії правовідносин» є сформулювати розуміння аспірантами основних теоретичних і практичних проблем сучасних теорій правовідносин. Засвоєння проблематики курсу передбачає також оволодіння аспірантами необхідними навиками пошуку та аналізу наукової літератури з відповідного напрямку.

Статус дисципліни: цикл дисциплін професійної підготовки.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі підготовки фахівців за відповідним ступенем вищої освіти. Дисципліна «Сучасні теорії правовідносин» належить до циклу дисциплін професійної підготовки за ступенем вищої освіти «Аспірант», галузі знань «08 Право», спеціальності «081 Право», спеціалізації -

Компетентності та програмні результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми аспіранти повинні досягти таких компетентностей:

- засвоєння найбільш передових концептуальних та методологічних знань в галузі теорії права;
- пояснення актуальних загальнотеоретичних питань, виявлення проблемних ситуацій та тенденцій правового розвитку в сучасних умовах;
- відшукування способів розв'язання актуальних проблем теорії права в сучасних умовах;
- навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних;
- здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;

- узгоджувати план власного дослідження і самостійно формувати матеріали за визначеними джерелами

Передумови для вивчення дисципліни є:

- надати аспірантам базові теоретичні знання з сучасних правових відносин, які необхідні для формування навичок професійної роботи;
- ознайомити аспірантів з основними проблемами сучасних правових відносин;
- вказати на можливі сфери застосування знань, отриманих в ході навчання;
- навчити аспірантів використовувати здобуті знання при аналізі поточних правових подій.

Міждисциплінарні зв'язки. Перелік дисциплін першочергове засвоєння яких студентами необхідно для вивчення даного курсу: теорія держави і права, історія держави і права України, історія держави і права зарубіжних країн, Конституційне право України, Державне право зарубіжних країн.

III. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Сучасні теорії правовідносин» аспірант повинен **знати:**

- місце правових відносин у сучасному світі;
- бачити взаємозв'язок різних дисциплін при аналізі правових відносин;
- основні поняття правових відносин, різновиди учасників правових відносин, особливості сучасної системи правових відносин і сучасного світового порядку.

вміти:

- знаходити необхідну літературу, документи, довідкові матеріали з проблематики дисципліни;
- орієнтуватися в поточних правових подіях та використовувати набуті знання при їх аналізі;
- висловлювати власні судження стосовно тих чи інших тенденцій і процесів у сфері сучасних правових відносин;
- збирати та аналізувати інформацію з національних і міжнародних джерел, оцінювати її достовірність, використовувати сучасні інформаційні технології і баз даних;

IV. Критерії оцінювання результатів навчання

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час семінарських, практичних занять та якості виконання індивідуальної і самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок аспірантом з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення семінарських занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення семінарських занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцію. Прозорість оцінювання рівня знань студентів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної аспірантом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни аспірант складає семестровий залік.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73		задовільно	
60-63	E		
35-59	PX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	P	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

V. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування аспірантами результатів вивчення дисципліни «Сучасні теорії правовідносин» є:

- опитування під час занять (індивідуальне, фронтальне, вибіркоче, суцільне, експрес);
- тестові завдання до окремих тем навчального курсу;
- тести для модульних робіт;
- індивідуальні завдання;
- аудиторні і домашні контрольні роботи;
- підготовка рефератів;
- підготовка наукових доповідей та статей.

VI. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Курс аспірантура Семестр 2 Всього годин у семестрі 90	Кількість годин, з них					Примітка	
		Лек-ції (Л)	Семін зан. (СЗ)	Пр., лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ)	Інд-конс. роб. (ІКР)	Сам. роб. студ. (СРС)		Форма Контролю
Теми								
Модуль I. Вступ до теорії правових відносин								
1.	Теорія правових відносин: предмет, об'єкт, методи дослідження.	4	2	-	-	12	У, ПК, Т,СР	
2.	Учасники правовідносин: проблема суб'єктності.	4	2	-	-	12	У, ПК, Т,СР	
3.	Закономірності та принципи правовідносин.	4	2			12		
	Разом	12	6	-	-	36		
Модуль II. Сучасні теоретичні підходи та парадигми дослідження правовідносин								
4.	Формування та розвиток сучасних теорій правовідносин.	4	2	-	-	12	У, ПК, Т,СР	
5.	Європейський союз та НАТО у сучасній системі правовідносин.	4	2	-	-	12	У, ПК, Т,СР	
	Разом	8	4	-	-	24		
		20	10	-	-	60		
	ВСЬОГО	90 год.						
	Форма контролю	залік						

Форми контролю:

Усне опитування – У

Тестування – Т

Перевірка конспектів – ПК

Перевірка завдань для самостійної роботи – СР

Контрольні роботи – КР

Колоквіум - К

6.1. Плани лекцій

Модуль I. Вступ до теорії правових відносин

Тема 1. Теорія правових відносин: предмет, об'єкт, методи дослідження

Поняття “правовідносини”. Правовідносини як складова теорії держави та права. Місце сучасної теорії правовідносин в системі юридичних наук, методологічний статус дисципліни.

Предмет та об'єкт сучасної теорії правовідносин.

Специфіка правовідносин, їх генеза. Чинники формування правових відносин. Форми правовідносин. Сутність та особливості правовідносин.

Умови зародження теорії правовідносин як самостійної дисципліни на початку ХХ ст. Автономізація теорії правовідносин. Співвідношення та проблема розмежування предметних сфер юридичної науки та теорії правовідносин. Труднощі та суперечності формування сучасної теорії правовідносин як окремої дисципліни.

Методологія, методи та техніки в сучасній теорії правовідносин. Місце і роль емпіричних досліджень, значення гіпотез в сучасній теорії правовідносин. Основні поняття та категорії сучасної теорії правовідносин.

Література [2, 3, 12, 25, 27, 28, 31].

Тема 2. Учасники правовідносин: проблема суб'єктності

Поняття “суб'єкта правовідносин”. Зміст понять “суб'єкт правовідносин”, “суб'єкт права”, ”учасник”, “сторона”. Ознаки суб'єктності в правовідносинах. Типологія суб'єктів правовідносин. Держава як головний суб'єкт правовідносин. Недержавні суб'єкти правовідносин. Проблема пріоритетності суб'єктів. Співвідношення і взаємодія основних суб'єктів правовідносин.

Поняття “інтересу” в правовідносинах. Типологія інтересів в сучасних правовідносинах, їх ієрархія. Взаємозв'язок між потребами, інтересами та цілями в правовідносинах. Засоби досягнення цілей в сучасних правовідносинах.

Література:[2, 3, 25, 27, 28].

Тема 3. Закономірності та принципи правовідносин

Проблема закономірностей правовідносин. Відносний, непевний та вірогідний характер закономірностей правовідносин. Детермінованість закономірностей історичною епохою та принципами теоретичних парадигм. Закономірності і тенденції у правовідносинах.

Універсальні закономірності правовідносин: інтеграція та регіоналізація (фрагментація) світу; збільшення кількості та багатоманіття учасників; визначальна роль структури системи правовідносин.

Глобалізація та демократизація як тенденції розвитку світу.

Принципи правовідносин: посилення системного характеру правових взаємодій, викликів та загроз.

Література: [5, 6, 14, 17, 26, 33].

Розділ 2. Сучасні теоретичні підходи та парадигми дослідження правовідносин

Тема 4. Формування та розвиток сучасних теорій правовідносин

Основні принципи правовідносин. Публічні правовідносини. Приватні правовідносини. Диспозитивний метод регулювання. Імперативний метод регулювання. Диспозитивність в правовідносинах: теоретичні джерела та основні принципи.

Імперативність в міжнародних відносинах.

Класифікація та порівняльний аналіз основних парадигм в юридичній науці про правовідносини.

Література: [2, 20, 27, 28].

Тема 5. Європейський союз та НАТО у сучасній системі правовідносин

Формування нової системи правовідносин у Європі. Особливості трансформаційних процесів у країнах Центральної та Східної Європи. Утворення ЄС. Маастрихтський договір і його роль у розвитку європейської інтеграції. Розширення Європейського Союзу та поглиблення інтеграції в ЄС. Трансформація

НАТО у постбіполярну епоху. Цілі і завдання НАТО на сучасному етапі. Розширення НАТО на Схід.

Література: [4, 9, 16, 17, 18-21, 25-28].

6.2. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять)

Модуль I. Вступ до теорії правових відносин

Тема 1. Теорія правових відносин: предмет, об'єкт, методи дослідження

Питання для обговорення на семінарі:

1. Предмет сучасної теорії правовідносин. Поняття правовідносин.
2. Теорія правовідносин в системі юридичних наук.
3. Методи та техніки емпіричних досліджень в сучасній теорії правовідносин.

Література [2, 3, 12, 25, 27, 28, 31].

Тема 2. Учасники правовідносин: проблема суб'єктності

Питання для обговорення на семінарі:

1. Поняття суб'єктності в правовідносинах. Поняття «суб'єкт» та «учасник» в правовідносинах.
2. Плюралізм учасників правових відносин, їхня взаємодія.
3. Типологія суб'єктів правовідносин
  - а) держави як суб'єкти правовідносин;
  - б) міжнародні організації, інші колективні учасники правових відносин
  - в) індивід як суб'єкт та учасник правовідносин
4. Інтерес як сутнісна характеристика суб'єкта правовідносин. Типологія та ієрархія правових інтересів. Взаємозв'язок інтересів, мотивів та цілей в правовідносинах.

Література:[2, 3, 25, 27, 28].

Тема 3. Закономірності та принципи правовідносин

Питання для обговорення на семінарі:

1. Проблема закономірностей та тенденцій в правовідносинах.
2. Глобалізація як закономірність розвитку світового співтовариства.
3. Суть, джерела, передумови глобалізації.
4. Вплив глобалізації на правову систему та правовідносини.

Література: [5, 6, 14, 17, 26, 33].

Змістовий модуль II. Сучасні теоретичні підходи та парадигми дослідження правовідносин

Тема 4. Формування та розвиток сучасних теорій правовідносин

Питання для обговорення на семінарі:

1. Диспозитивність в правовідносинах: теоретичні джерела та основні принципи.
2. Імперативність в міжнародних відносинах.
3. Класифікація та порівняльний аналіз основних парадигм в юридичній науці про правовідносини.

Література: [2, 20, 27, 28].

Тема 5. Європейський союз та НАТО у сучасній системі правовідносин

Питання для обговорення на семінарі:

1. Сутність зовнішньої політики. Держава як суб'єкт міжнародних відносин. Теорії зовнішньої політики.
2. Зовнішня політика як процес прийняття зовнішньополітичного рішення. Основні теоретичні підходи до вироблення зовнішньополітичного рішення.
3. Детермінанти зовнішньої політики. Поняття національного інтересу.
4. Форми зовнішньої політики.
5. Співвідношення зовнішньої та внутрішньої політики. Вплив міжнародного середовища на зовнішню та внутрішню політику.

Література: [4, 9, 16, 17, 18-21, 25-28].

6.3. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Модуль I. Вступ до теорії правових відносин

Тема 1. Теорія правових відносин: предмет, об'єкт, методи дослідження

1. Поміркуйте над співвідношенням предмету теорії держави та права та сучасній теорії правовідносин.

2. Чи може концептуалізація правовідносин відбуватися на основі однієї парадигми?

Література [2, 3, 12, 25, 27, 28, 31].

Тема 2. Учасники правовідносин: проблема суб'єктності

1. Прослідкуйте на прикладах взаємозв'язок інтересів та цілей суб'єктів правовідносин.

2. З'ясуйте співвідношення понять «учасник» та «суб'єкт» правовідносин. Чи завжди учасник є суб'єктом в правових відносинах? Аргументуйте свою думку прикладами.

3. З'ясуйте співвідношення понять «суб'єкт правовідносин» та «суб'єкт права».

Література:[2, 3, 25, 27, 28].

Тема 3. Закономірності та принципи правовідносин

1. Коли розпочалась глобалізація?

2. Розвиток технологій як чинник посилення глобалізаційних процесів.

3. Наслідки глобалізації для сучасного світу.

4. Антиглобалізм, його міжнародно-політичні аспекти.

Література: [5, 6, 14, 17, 26, 33].

Тема 4. Формування та розвиток сучасних теорій правовідносин

1. Визначіть теоретичні витоки правовідносин.

2. Порівняйте базові принципи диспозитивності та імперативності.
3. Визначіть основні регулятори правових взаємодій в контексті сучасних теорій правовідносин.
4. Визначіть основних учасників правовідносин в контексті сучасної теорії правовідносин.

Література: [2, 20, 27, 28].

Тема 5. Європейський союз та НАТО у сучасній системі правовідносин

Завдання для самостійної роботи:

1. Сучасна держава – відмираючий актор чи активний учасник міжнародних відносин?
2. Що відбувається з суверенітетом держави в умовах глобалізації?

Література: [4, 9, 16, 17, 18-21, 25-28].

6.4. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота передбачає проведення індивідуальних та групових консультацій із аспірантами, які недостатньо засвоїли навчальний матеріал з курсу «Сучасні теорії правовідносин» (для аспірантів денної та заочної форми навчання), а також відпрацювання аспірантами пропущених занять та незадовільних оцінок (для аспірантів денної форми навчання).

VII. Форми поточного та підсумкового контролю ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Види правоохоронних відносин.
2. Юридичні факти: теоретико-методологічні аспекти.
3. Презумпції, фікції та аксіоми як особливі юридичні факти.
4. Класифікація юридичних фактів.
5. Особливості правовідносин за участю працівників поліції.
6. Поняття та структура суб'єктивного права.
7. Політична система суспільства: поняття, основні функції та елементи.
8. Місце і роль держави в політичній системі України.
9. Поняття та класифікація функцій держави.
10. Внутрішні функції держави: поняття і зміст.
11. Зовнішні функції держави: поняття та зміст.
12. Форми і методи здійснення функцій держави.
13. Роль Національної поліції України в здійсненні державних функцій.
14. Поняття та елементи форми держави.
15. Поняття та види форми правління, їх характеристика.
16. Поняття та види форми державного устрою, їх характеристика.
17. Поняття та види державно-правового режиму.
18. Характеристика різновидів демократичного режиму.
19. Особливості елементів форм Української держави.
20. Механізм держави як система державних організацій.
21. Поняття та структура державного апарату України.
22. Принципи організації та функціонування апарату держави.
23. Поняття та ознаки органів держави.
24. Види органів держави.
25. Національна поліція України в механізмі держави.
26. Поняття та ознаки правової держави.
27. Поняття та ознаки соціальної держави.
28. Поняття громадянського суспільства та основні риси.

29. Доктрина держави загального благоденства та технократії.
30. Основні ідеї марксистського вчення про державу.
31. Основні положення теорії плюралістичної демократії.
32. Теорія еліт та елітарної демократії.
33. Поняття та види державної дисципліни.
34. Класифікація конституційних прав громадян України.
35. Поняття предмету та методу правового регулювання.
36. Поняття права та його соціальна цінність.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Дайте визначення поняття "правовідносини".
2. Які ознаки характеризують правовідносини?
3. Які умови необхідні для виникнення правовідносин?
4. Хто належить до суб'єктів правовідносин?
5. Охарактеризуйте суб'єкти правовідносин.
6. Розкрийте зміст понять "правоздатність" і "дієздатність".
7. Що таке "правовий статус"?
8. Суб'єктивне право і юридичний обов'язок.
9. Що відноситься до об'єктів правовідносин?
10. Охарактеризуйте юридичні факти
11. Дайте визначення реалізації норм права.
12. Назвіть види реалізації норм права.
13. Розкрийте сутність дотримання, виконання та використання як форм реалізації норм права.
14. Дайте визначення застосуванню норм права.
15. Назвіть випадки в яких виникає необхідність у застосуванні норм права.
16. Охарактеризуйте стадії застосування норм права.
17. Назвіть вимоги до застосування норм права.
18. Сформулюйте визначення правозастосовного акта.
19. Назвіть та розкрийте види тлумачення за суб'єктами.

20. Розкрийте сутність способів тлумачення норм права.
21. Як Ви розумієте поняття «правовий прецедент»?
22. Розкрийте зміст поняття «форма (джерело) права».
23. Які ознаки притаманні формі (джерелу) права?
24. Які Ви знаєте різновиди форм (джерел) права.?
25. Сформулюйте дефініцію поняття «нормативно-правовий договір».
26. Як Ви розумієте поняття «правовий звичай»?
27. Які основні форми (джерела) права України Ви знаєте?
28. Які ознаки відрізняють нормативно-правовий акт від акта застосування норм права?
29. Який з видів нормативно-правових актів має вищу юридичну силу?
30. Що означає дія нормативно-правового акта у просторі?
31. Надайте визначення правової поведінки та перерахуйте її ознаки.
32. Назвіть види правової поведінки.
33. Поясніть значення поняття «правовий вчинок» та розкрийте сутність його складу.
34. Сформулюйте визначення правомірної поведінки.
35. Вкажіть ознаки та мотиви правомірної поведінки.
36. Перерахуйте види правомірної поведінки за ступенем активності процесу залучення особистості у правовому регулюванні.
37. Назвіть і розкрийте зміст причин нестабільності правомірної поведінки в суспільстві.
38. Охарактеризуйте правомірну поведінку працівників поліції.
39. Поясніть значення поняття «правопорушення» та розкрийте зміст його ознак.
40. Як співвідносяться поняття «зловживання правом» та «об'єктивно протиправне діяння»?
41. Дайте визначення реалізації норм права.
42. Назвіть види реалізації норм права.

43. Розкрийте сутність дотримання, виконання та використання як форм реалізації норм права.
44. Дайте визначення застосуванню норм права.
45. Назвіть випадки в яких виникає необхідність у застосуванні норм права.
46. Охарактеризуйте стадії застосування норм права.
47. Назвіть вимоги до застосування норм права.
48. Сформулюйте визначення правозастосовного акта.
49. Назвіть та розкрийте види тлумачення за суб'єктами.
50. Розкрийте сутність способів тлумачення норм права.
51. Чи можна розглядати правове регулювання як різновид правового впливу на суспільні відносини?
52. Сформулюйте поняття правового регулювання та вкажіть його ознаки.
53. Наведіть елементи механізму правового регулювання.
54. Розкрийте поняття правового впливу та вкажіть його основні види.
55. Охарактеризуйте типи правового регулювання.
56. Сформулюйте поняття законності.
57. Визначте відмінність правопорядку та громадського порядку.
58. Розкрийте сутність правопорядку як правового явища.
59. Які принципи законності Ви можете назвати?
60. Вкажіть які є принципи законності та правопорядку?

IX. Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Абдулаев М. И. Проблемы теории государства и права : учеб. / М. И. Абдулаев, С. А. Комаров. – СПб. : Питер, 2003. – 576 с.
2. Актуальні грані загальнотеоретичної юриспруденції : [монографія] / [Ю. М. Оборотов, В. В. Завальнюк, В. В. Дудченко та ін.] ; за ред. Ю. М. Оборотова. – О. : Фенікс, 2012. – 492 с.
3. Алаіс С. І. Проблема праворозуміння в основних школах права : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / С. І. Алаіс. – К., 2003. – 20 с.
4. Алексеев С. С. Восхождение к праву. Поиски и решения / С. С. Алексеев. – М. : Изд-во НОРМА, 2001. – 752 с.
5. Алексеев С. С. Право: азбука – теория – философия: Опыт комплексного исследования / С. С. Алексеев. – М. : Статут, 1999. – 712 с.
6. Аржанов М. А. О принципах построения системы советского социалистического права / М. А. Аржанов // Советское государство и право. – 1939. – № 3. – С. 26 – 35.
7. Байтин М. И. О методологическом значении и предмете общей теории государства и права / М. И. Байтин // Государство и право. – 2007. – № 4. – С. 5 – 9.
8. Байтин М. И. Сущность права (современное нормативное правопонимание на грани двух веков) : [монографія] / М. И. Байтин. – 2-е изд. доп. – М. : Право и государство, 2005. – 544 с.
9. Баранов П. П. Теория систем и системный анализ правосознания личного состава органов внутренних дел : [монографія] / П. П. Баранов. – Ростов н/Д : РВШ МВД РФ, 1997. – 166 с.
10. Басін К. В. Юридична відповідальність: природа, форми реалізації та права людини : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.01 / Басін Кирило Володимирович. – К., 2006. – 214 с.

11. Бехруз Х. Эволюция исламского права: теоретико-компаративистское исследование : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.01 / Бехруз Хашматулла. – О., 2006. – 410 с.
12. Биля О. І. Теоретичні основи використання нормотворчої техніки : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / О. І. Биля. – Х., 2004. – 20 с.
13. Білозьоров Є. В. Правові гарантії прав і свобод людини та громадянина у сфері діяльності міліції : [монографія] / Є. В. Білозьоров. – К. : Аванпост-прим, 2009. – 190 с.
14. Білозьоров Є. В. Правозахисна функція держави: сутність та механізм здійснення в Україні : [монографія] / Є. В. Білозьоров, В. І. Вишковська. – К. : ФОП Кандиба Т. П., 2015. – 168 с.
15. Бобровник С. В. Правове регулювання суспільних відносин та реалізація права / С. В. Бобровник // Правова держава : щоріч. наук. праць. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 1996. – Вип. 7. – С. 103 – 108.

Додаткова:

1. Абдулаев М. И. Проблемы теории государства и права : учеб. / М. И. Абдулаев, С. А. Комаров. – СПб. : Питер, 2003. – 576 с.
2. Актуальні проблеми теорії держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, Є. О. Гіда, А. М. Завальний та ін.] ; за заг ред. Є. О. Гіди. – К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2010. – 260 с.
3. Актуальні проблеми теорії держави та права. Ч. І. Актуальні проблеми теорії держави : навч. посіб. / [С. М. Тимченко, С. К. Бостан, С. М. Легуша та ін.]. – 2-е вид., стереот. – К. : КНТ, 2008. – 288 с.
4. Алексеев С. С. Общая теория права : учеб. / С. С. Алексеев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Проспект, 2009. – 576 с.
5. Алексеев С. С. Теория права : учеб. / С. С. Алексеев. – М. : Изд-во БЕК, 1995. – 320 с.

6. Бачинін В. А. Філософія права : словник / В. А. Бачинін, В. С. Журавський, М. І. Панов. – К. : Ін Юре, 2003. – 408 с.
7. Брокгауз Ф. А. Энциклопедический словарь. Общество и государство. Правительство и полководцы. Народы и страны / Ф. А. Брокгауз, И. А. Ефрон. – М. : Эксмо, 2003. – 838 с.
8. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права : навч. посіб. / Ю. А. Ведерніков, А. В. Папірна. – К. : Знання, 2008. – 333 с.
9. Ведерніков Ю. А. Теорія держави та права : навч. посіб. / Ю. А. Ведерніков, В. С. Грекул, А. В. Папірна. – Д. : Юрид. акад. МВС, 2005. – 224 с.
10. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Перун, 2001. – 1440 с.
11. Венгеров А. Б. Теория государства и права : учеб. / А. Б. Венгеров. – М. : Омега-Л, 2009. – 607 с.
12. Віхров О. П. Теорія держави і права : курс лекцій : навч. посіб. / О. П. Віхров, І. О. Віхрова. – Чернігів : Десна Поліграф, 2015. – 303 с.
13. Волинка К. Г. Теорія держави і права : навч. посіб. / К. Г. Волинка. – К. : МАУП, 2003. – 238 с.
14. Горлач М. І. Політологія: наука про політику [Електронний ресурс] / М. І. Горлач, В. Г. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – Режим доступу до джерела : http://www.dut.edu.ua/uploads/1_705_43949107.pdf
15. Гусарєв С. Д. Теорія права і держави : навч. посіб. / С. Д. Гусарєв, А. Ю. Олійник, О. Л. Слюсаренко. – К. : Правова єдність, 2008. – 270 с.
16. Гусарєв С. Д. Юридична деонтологія (основи юридичної діяльності) : навч. посіб. / С. Д. Гусарєв, О. Д. Тихомиров. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – 495 с.
17. Жеребкін В. Є. Логіка : підруч. / В. Є. Жеребкін. – 10-тє вид., стер. – К. : Знання, КОО, 2008. – 255 с.
18. Загальна теорія держави і права : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / [М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.] ; за ред. докт. юрид.

наук., проф. акад. АПрН України М. В. Цвіка, докт. юрид. наук., проф. акад. АПрН України О. В. Петришина. – Х. : Право, 2011. – 584 с.

Інформаційні ресурси:

1. Основи держави і права України - Ортинський В.Л. http://pidruchniki.ws/15840720/pravo/osnovi_derzhavi_i_prava_ukrayini_-_ortinskiy_vl
2. Проблеми теорії держави і права - Машков А. http://pidruchniki.ws/15840720/pravo/problemi_teoriyi_derzhavi_i_prava_-_mashkov_a
3. Референдне право України - Погорілко В.Ф. http://pidruchniki.ws/15840720/pravo/referendne_pravo_ukrayini_-_pogorilko_vf
4. Теорія держави і права - Ведерніков Ю.А. http://pidruchniki.ws/15840720/pravo/teoriya_derzhavi_i_prava_-_vedyernikov_yua
5. Теорія держави і права - Кириченко В.М. http://pidruchniki.ws/15840720/pravo/teoriya_derzhavi_i_prava_-_kirichenko_vm
6. Теорія держави та права - Гіда Є.О. http://pidruchniki.ws/1584072045035/pravo/teoriya_derzhavi_ta_prava_-_oda_yeo
7. Теорія нотаріального процесу - Фурса С. Я. http://pidruchniki.ws/1574022544268/pravo/teoriya_notarialnogo_protseesu_-_fursa_sya
8. Теорія права і держави - Скакун О.Ф. http://pidruchniki.ws/1262091843012/pravo/teoriya_prava_i_derzhavi_-_skakun_of

